

Docentenhandleiding Module Bijbaan – les 2

Inleiding

In deze module verken je samen met je leerlingen verschillende aspecten van een bijbaan. Hierbij worden klassikale onderdelen afgewisseld met online oefenopdrachten die individueel of in tweetallen kunnen worden gemaakt.

In de eerste les leren leerlingen over verschillende soorten bijbanen en bijbehorende leeftijdsrestricties. Ze doen onderzoek naar wat er in een arbeidscontract moet staan en wat een cao is. Daarnaast maken ze kennis met hun rechten en plichten als werknemer, en zoeken ze hun eigen minimumloon op.

In de tweede les leren leerlingen om aan de hand van een loonstrook de verschillende bedragen en onderdelen te analyseren. Ze kunnen hierdoor het verschil tussen bruto- en nettoloon uitleggen en weten wat loonheffing en loonheffingskorting is. Leerlingen doen onderzoek naar de risico's van zwartwerken en gaan tenslotte aan de slag met het terugvragen van loonheffing door te oefenen met het doen van aangifte inkomstenbelasting via de Belastingdienst.

In deze docentenhandleiding vind je alles wat je nodig hebt om de lessen te geven. De online digibordpresentaties ondersteunen je bij de lessen en leiden je er doorheen. Bij iedere slide van de digibordpresentatie vind je in deze docentenhandleiding een toelichting met daarin antwoorden op de quizvragen, extra informatie en mogelijke vragen die je aan de leerlingen kunt stellen.

Doelgroep

Bovenbouw havo/vwo-leerlingen

Duur

De module bestaat uit twee lessen van ieder ongeveer 45 minuten.

Vorbereiding

- Neem de docentenhandleiding en de online digibordpresentatie door en bekijk de online oefenopdrachten. Download en print de huiswerkopdracht.
- Onderzoek welke lokale hulpplekken er binnen jullie school en gemeente zijn om jongeren te ondersteunen bij het regelen van hun digitale regelzaken.

Leerdoelen

Doe je digiding! werkt aan de onderstaande algemene leerdoelen:

- Vergroten van kennis van de (overheids)wereld
- Vergroten van digitale geletterdheid: informatievaardigheden en mediawijsheid
- Vergroten van financiële vaardigheden
- Vergroten van woordenschat

Leerdoelen les 1

- De leerling kan onderzoek doen naar verschillende soorten bijbanen en bijbehorende leeftijdsrestricties.
- De leerling kan de belangrijkste gegevens benoemen die in een arbeidscontract moeten staan.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een cao is.
- De leerling kan benoemen welke rechten je hebt als werknemer.
- De leerling kan opzoeken welk minimumloon bij zijn/haar eigen leeftijd hoort.

Leerdoelen les 2

- De leerling kan de verschillende bedragen en onderdelen op een loonstrook analyseren.
- De leerling kan het verschil tussen bruto- en nettoloon uitleggen.
- De leerling kan het verschil uitleggen tussen wit en zwart werken
- De leerling weet wat loonheffing en loonheffingskorting is.
- De leerling weet hoe je loonheffing terug moet vragen via de Belastingdienst.

Kennischeck

Iedere les kan worden afgesloten met een kant- en klare online kennischeck, aangeboden via Microsoft Forms. Je kunt de kennisquiz in je eigen account dupliceren om vervolgens zelf met je leerlingen te delen en de resultaten van de klas achteraf te bekijken.

Lesbeschrijving les 2

Klaarzetten

- Digibord met [online digibordpresentatie les 2](#)
- [Online oefenopdrachten les 2](#)
- Computers voor de leerlingen
- Deze docentenhandleiding (geprint)
- [Kennischek les 1 \(Bijbaan en belasting\)](#) (gedupliceerd in eigen account via Microsoft Forms)
- Optioneel: Checklist 'Loonheffing terugvragen' via [digidingen-desk.nl](#) (geprint)
- Optioneel: Checklist 'Regel je digitale (overheids)zaken op tijd via [digidingen-desk.nl](#) (geprint)

Opbouw

- Introductie (klassikaal)
- Bijbaan & belasting(klassikaal)
- Aan de slag! - online oefenopdrachten (individueel of in tweetallen)
- Belastingaangifte (klassikaal)
- Afsluiting (klassikaal), met eventueel Kennischek les 2 (individueel)

Duur

+/- 45 minuten

Leerdoelen

- De leerling kan de verschillende bedragen en onderdelen op een loonstrook analyseren.
- De leerling kan het verschil tussen bruto- en nettoloon uitleggen.
- De leerling kan het verschil uitleggen tussen wit en zwart werken
- De leerling weet wat loonheffing en loonheffingskorting is.
- De leerling weet hoe je loonheffing terug moet vragen via de Belastingdienst.

De les in stappen

Open de [digibordpresentatie](#) en introduceer de les. Vertel dat jullie vandaag aan de slag gaan met de tweede les van de module Bijbaan: Bijbaan & belasting.

Vertel dat de les uit vijf delen bestaat.

Bespreek kort wat jullie in de vorige les hebben behandeld.

- Wat staat er in mijn arbeidscontract?
- Wat is een cao?
- Welke bijbanen mag ik op mijn leeftijd doen?
- Welke rechten en plichten heb ik als werknemer?

Speel het spel '30 seconds'. Verdeel de groep in twee of drie teams. Eén persoon in het team probeert binnen 30 seconden zoveel mogelijk van de 5 begrippen op een kaartje te omschrijven, zonder het woord te zeggen. Hoe meer begrippen het team raadt, hoe meer punten ze verdienen. Daarna is het volgende team aan de beurt om zo veel mogelijk begrippen te raden. Schrijf per ronde de onderstaande woorden op een papiertje en geef deze aan de jongere. Klaar voor de start? Start de video op de volgende slide.

1. Belasting, Arbeidscontract, Zwartwerken, Loonstrook, Brutoloon
2. Belastingdienst, Solliciteren, Minimumjeugdloon, Werkgever
3. Vacature, Vakantiebaan, Loonheffing, Vakkenvullen, Jaaropgave

Klik op 'play' om de klok te laten aftellen van 30 tot 0. Hoeveel woorden zijn er geraden? Herhaal het spel eventueel met woorden die een leerling zelf heeft verzonnen m.b.t. het thema bijbaan.

Vertel wat de leerlingen gaan leren in deze les.

- Wat staat er op mijn loonstrook?
- Wat is het verschil tussen mijn bruto- en nettoloon?
- Wat zijn de risico's van zwartwerken?
- Hoe vraag ik te veel betaalde belasting terug?

Bekijk klassikaal de video van Omroep Gelderland. Bespreek de video na in de volgende slide.

Bespreek de video na aan de hand van de volgende vragen:

- Heb jij wel eens belasting van je bijbaan teruggevraagd?
- Wie heeft je hierbij geholpen?
- Hoeveel belasting kreeg je terug?

Vertel de leerlingen dat ze in het volgende onderdeel aan de slag gaan met online oefenopdrachten. Vraag de leerlingen om naar havovwo.doejedigiding.nl/bijbaan-les2 te gaan. Ze hoeven niet in te loggen. Leerlingen gaan individueel of in tweetallen aan de slag met de online opdrachten. Loop tijdens dit onderdeel door de klas om eventuele vragen te beantwoorden.

Blik samen met de leerlingen terug op de online oefenopdrachten. Bespreek enkele vragen uit de online opdrachten. Bijvoorbeeld:

- Waarom kunnen veel scholieren belasting terugvragen?
- Wie laat loonheffingskorting toepassen door zijn werkgever?
- Wat heb je nodig om belastingaangifte te doen?
- Wat zijn de risico's van zwartwerken?

Er volgen nu vier stellingen waar de leerlingen klassikaal op kunnen antwoorden door te gaan staan (waar) of te blijven zitten (niet waar).

Je werkgever is verplicht om jou een (digitale) loonstrook te geven. Antwoord: waar.

Als je werkt ben je verplicht om belastingaangifte te doen. Antwoord: niet waar.

Belastingaangifte doen is alleen verplicht als je een aangiftebrief hebt gekregen of een eigen bedrijf hebt. Toch is het voor veel jongeren wel verstandig om belastingaangifte te doen omdat je anders misschien geld misloopt.

Als je minder dan 16 euro aan loonheffing hebt betaald kun je dit bedrag niet terugvragen.

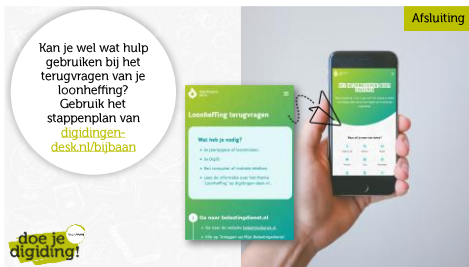
Antwoord: waar. Onder de 16 euro krijg je geen geld terug. Andersom geldt: je moet pas betalen als de verschuldigde belasting meer is dan 51 euro.

Je kunt nog tot drie jaar terug belastingaangifte doen.

Antwoord: waar.

Ben je vorig jaar of het jaar daarvoor vergeten belastingaangifte te doen? Geen ramp. Je kunt dit nog doen voor de afgelopen vijf jaar.

Laat het stappenplan 'Loonheffing terugvragen' zien via digidingen-desk.nl/bijbaan. Je kunt het stappenplan vooraf downloaden en printen om mee te geven aan de leerlingen. Hiermee kunnen leerlingen thuis belastingaangifte doen en wellicht geld terugkrijgen.

Deel de checklist van Digidingen-desk uit.

Besprek met de klas waar je in de buurt terecht zou kunnen voor hulp bij je regelzaken. Denk aan ouders, mentor, decaan, jongerenwerk, gemeente, bibliotheek.

Iedere les kan worden afgesloten met een kant- en klare online kennischeck, aangeboden via Microsoft Forms. Je kunt de kennisquiz dupliceren om vervolgens zelf met je leerlingen te delen en de resultaten van de klas achteraf te bekijken.

[Ga naar kennischeck les 2 \(Bijbaan en belasting\)](#)

Bespreek kort wat jullie in deze les hebben geleerd:

- Wat staat er op mijn loonstrook?
- Wat is het verschil tussen mijn bruto- en nettoloon?
- Wat zijn de risico's van zwartwerken?
- Hoe vraag ik te veel betaalde belasting terug?

Sluit de les af.

Tip

Ken je de **kletskaarten** van Digidingen-desk al? Hiermee ga je aan de hand van vragen, stellingen en dilemma's met elkaar in gesprek over de digitale overheid. Gebruik de kletskaarten in de (mentor)les of geef ze mee aan ouders tijdens een ouderbijeenkomst.

Vraag de kletskaarten gratis aan via digidingen-desk.nl/kletskaarten

